

M. VEŽA, Autoportret

veziva na svečanoj svjetovnoj odjeći. Za rano XIX. st. karakteristično je vezanje na kanafasu ili gazi, križićima odnosno polukrižićima. Nakon toga upotreba veziva sve više opada, a ono što se još proizvodi sve češće je strojni rad.

U narodnome vezu naših krajeva vidljivi su na jednoj strani biz. i orijentalni utjecaji, a na drugoj tal., osobito venec. (renesansni, barokni) koji su usklađeni s pučkim potrebama i mogućnostima (→ *Narodna umjetnost*).

LIT.: L. Mirković, Crkveni umetnički vez, Beograd 1940. — Riznica splitske katedrale, Split 1972. — J. Radauš-Riharić i B. Szenczi, Vezak vezla, Zagreb 1973. — Riznica zagrebačke katedrale, Zagreb 1983. R.

VEŽA, Mladen, slikar i ilustrator (Brist, 7. II. 1916). Završio Akademiju u Zagrebu 1937 (V. Becić). Predavao na Tehničkoj školi, Pedagoškoj akademiji i Akademiji u Zagrebu (do 1981). Svoj bogati opus započinje u tradiciji J. Račića, M. Kraljevića i V. Becića (*Kačićeva ulica*, 1936; *Gospođa u crnom*, 1938). Značajke su njegovih ranih radova snažan koloristički izraz i dramatsko tumačenje sadržaja (*Krvoproliće seljaka kod Virovitice*, 1938; *Autoportret*, 1942). Postupno se taj izraz smiruje i priklanja kolorističkome realizmu te motivima maštovito komponiranih mrtvih priroda i neposredno doživljenih krajolika iz okolice Makarske (*Michelangelo*, 1940; *Motiv iz Brista*, 1949). U Parizu je naslikao ciklus pariških veduta sabravši u njemu svoje dotadašnje lik. iskustvo (*Hôtel de Ville*; *Place de la Concorde* — obje 1950). Oko 1955. izraz mu se mijenja, eklektički asimilirajući različite poetike u izvornu sintezu s naglaskom na grafičkom elementu i stilizaciji (*Motiv iz Brista*, 1956; *Motiv iz Rogotina*, 1959; *Omiš*, 1960). Na slikama velikoga formata i mnogobrojnim crtežima slika prizore iz života (ciklus *Otisci iz djetinjstva*).

Bavi se zidnim slikarstvom, opremom knjiga i publikacija. — Samostalno je izlagao u Zagrebu, Beogradu, Sisku, Mariboru, Splitu, Bristu, Sarajevu, Osijeku, Bjelovaru i Bejrutu. Retrospektivna izložba priređena mu je u Zagrebu 1980. i Splitu 1995, a izložba »Ilustracije i oprema publikacija 1933—1983« također u Zagrebu 1985. Donacija M. Veže otvorena je za javnost u Zaostrugu 1989.

LIT.: Z. Tonković, Mladen Veža (katalog), Zagreb 1980. — *Isti*, Mladen Veža — Ilustracije i oprema publikacija 1933—1983 (katalog), Zagreb 1985. — G. Gamulin, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, II, Zagreb 1988. — Z. Tonković, Mladen Veža — retrospektiva (katalog), Split 1995. R.

VEŽIĆ, Pavuša, konzervator i povjesničar umjetnosti (Makarska, 18. VIII. 1947). Diplomirao 1976. i magistrirao 1992. u Zadru. Od 1968. radi u Zavodu za zaštitu spomenika kulture u Zadru. Vodio istraživanja i obnovu nadbiskupskoga sklopa, crkve Sv. Šime, palače Nassis, Citadele i Gradske lože u Zadru, te crkve Sv. Jurja u Ravanjskoj. Sudjelujući šire na zaštiti spomenika, posebno istražuje probleme graditeljskoga naslijeđa zadarskoga kraja.

BIBL.: Crkva Sv. Marije Velike u Zadru, Diadora, 1975, 8; Nadbiskupska palača u Zadru, Peristil, 1979, 22; Crkva Sv. Trojstva (Sv. Donata) u Zadru, Zagreb 1985; Sklop župne

M. VEŽA, Motiv iz Brista